

Artikel 1: Stoppen met roken heeft hoge prioriteit voor longpatiënten

L. Heydanus (coassistent UMCU bij het Trimbos-instituut), E.A. Croes (arts-epidemioloog Trimbos-instituut)

Relevante bronnen

1. Nederlands Huisartsen Genootschap. NHG-Standaard astma bij volwassenen. <https://www.nhg.org/standaarden/volledig/nhg-standaard-astma-bij-volwassenen>
2. Nederlands Huisartsen Genootschap. NHG behandelrichtlijn Stoppen met roken. <https://www.nhg.org/themas/publicaties/nhg-behandelrichtlijn-stoppen-met-roken>
3. Nederlands Huisartsen Genootschap. NHG Zorgmodule leefstijl roken. <https://www.nhg.org/?tmp-no-mobile=1&q=node/65419>

Artikel 2: Derdehands rook: een onderschat probleem?

Dr. Jasper V. Been, kinderarts-neonatoloog

Afdeling Kindergeneeskunde, divisie Neonatologie; Afdeling Verloskunde en Gynaecologie; en Afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg, Erasmus MC – Sophia Kinderziekenhuis, Universitair Medisch Centrum Rotterdam, Rotterdam

Referenties (belangrijkste zijn blauw gemarkeerd)

1. Mackenbach JP, Damhuis RA, Been JV. De gezondheidseffecten van roken. Groei van kennis leidt tot steeds grimmiger beeld. *Ned Tijdschr Geneeskd* 2017;160:D869.
2. Faber T, Kumar A, Mackenbach JP, Millett C, Basu S, Sheikh A, Been JV. Effect of tobacco control policies on perinatal and child health: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Public Health* 2017;2(9):e420-e37.
3. Diez-Izquierdo A, Cassanello-Penarroya P, Lidon-Moyano C, Matilla-Santander N, Balaguer A, Martinez-Sanchez JM. Update on thirdhand smoke: A comprehensive systematic review. *Environ Res* 2018;167:341-71.
4. Matt GE, Quintana PJ, Fortmann AL, Zakarian JM, Galaviz VE, Chatfield DA, et al. Thirdhand smoke and exposure in California hotels: non-smoking rooms fail to protect non-smoking hotel guests from tobacco smoke exposure. *Tob Control* 2014;23:264-72.
5. Mahabee-Gittens EM, Merianos AL, Hoh E, Quintana PJ, Matt GE. Nicotine on children's hands: limited protection of smoking bans and initial clinical findings. *Tob Use Insights* 2019;12:1179173X18823493.
6. Northrup TF, Khan AM, Jacob P, 3rd, Benowitz NL, Hoh E, Hovell MF, et al. Thirdhand smoke contamination in hospital settings: assessing exposure risk for vulnerable paediatric patients. *Tob Control* 2016;25:619-23.
7. Matt GE, Quintana PJ, Zakarian JM, Fortmann AL, Chatfield DA, Hoh E, et al. When smokers move out and non-smokers move in: residential thirdhand smoke pollution and exposure. *Tob Control* 2011;20:e1.
8. Yamakawa M, Yorifuji T, Kato T, Tsuda T, Doi H. Maternal smoking location at home and hospitalization for respiratory tract infections among children in Japan. *Arch Environ Occup Health* 2017;72:343-50.

9 Toebes B, Gispen ME, Been JV, Sheikh A. A missing voice: the human rights of children to a tobacco-free environment. *Tob Control* 2018;27:3-5.

Artikel 3: Roken en sociaaleconomische status

Liza Meeuwssen, MSc, AIOTO, LUMC, afdeling Public Health en Eerstelijngeneeskunde Prof. Dr. Niels H. Chavannes, hoogleraar, LUMC, afdeling Public Health en Eerstelijngeneeskunde

Referenties:

1. Higgins, S. T., Kurti, A. N., Palmer, M., Tidey, J. W., Cepeda-Benito, A., Cooper, M. R., ... Stanton, C. A. (2019). A review of tobacco regulatory science research on vulnerable populations. *Preventive Medicine*, 105709. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2019.04.024>
2. Galobardes, B. (2006). Indicators of socioeconomic position (part 1). *Journal of Epidemiology & Community Health*, 60(1), 7–12. <https://doi.org/10.1136/jech.2004.023531>
3. Gezondheidsenquête/ Leefstijlmonitor CBS. Den Haag: CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut. 2018
4. Springvloet, L., Bommelé, J., Willemsen, M., van Laar, M. Factsheet Kerncijfers roken 2017 – De laatste cijfers over roken, stoppen met roken, meerroken en het gebruik van elektronische sigaretten. Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging. Oktober 2018
5. van Wijk, E. C., Landais, L. L., & Harting, J. (2019). Understanding the multitude of barriers that prevent smokers in lower socioeconomic groups from accessing smoking cessation support: A literature review. *Preventive Medicine*, 123, 143–151. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2019.03.029>
6. Gregoraci, G., van Lenthe, F. J., Artnik, B., Bopp, M., Deboosere, P., Kovács, K., ... Mackenbach, J. P. (2016). Contribution of smoking to socioeconomic inequalities in mortality: a study of 14 European countries, 1990–2004. *Tobacco Control*, 26(3), 260–268. <https://doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2015-052766>
7. Kotz, D., & West, R. (2009). Explaining the social gradient in smoking cessation: it's not in the trying, but in the succeeding. *Tobacco Control*, 18(1), 43–46. <https://doi.org/10.1136/tc.2008.025981>
8. Reid, J. L., Hammond, D., Boudreau, C., Fong, G. T., Siahpush, M., & ICT Collaboration (2010). Socioeconomic disparities in quit intentions, quit attempts, and smoking abstinence among smokers in four western countries: Findings from the International Tobacco Control Four Country Survey. *Nicotine & Tobacco Research*, 12(Supplement 1), S20–S33. <https://doi.org/10.1093/ntr/ntq051>
9. Brown, T., Platt, S., & Amos, A. (2014). Equity impact of European individual-level smoking cessation interventions to reduce smoking in adults: a systematic review. *European Journal of Public Health*, 24(4), 551–556. <https://doi.org/10.1093/eurpub/cku065>
10. Hill, S., Amos, A., Clifford, D., & Platt, S. (2013). Impact of tobacco control interventions on socioeconomic inequalities in smoking: review of the evidence. *Tobacco Control*, 23(e2), e89–e97. <https://doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2013-051110>
11. Twyman, L., Bonevski, B., Paul, C., & Bryant, J. (2014). Perceived barriers to smoking cessation in selected vulnerable groups: a systematic review of the qualitative and

quantitative literature. *BMJ Open*, 4(12), e006414. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2014-006414>

12. Hiscock, R., Bauld, L., Amos, A., Fidler, J. A., & Munafò, M. (2011). Socioeconomic status and smoking: a review. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1248(1), 107–123. <https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.2011.06202.x>

Artikel 4: Een rookvrije start voor ieder kind

Miriam de Kleijn, huisarts niet praktiserend, epidemioloog en adviseur, Pink-FOX, lid van de taskforce Rookvrije Start namens het NHG

¹ Addendum Behandeling van tabaksverslaving en stoppen met roken ondersteuning bij zwangere vrouwen. Trimbos instituut, op initiatief van Taskforce Rookvrije Start en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, auteurs: werkgroep Addendum <https://www.trimbos.nl/docs/8dcff786-e1b2-4556-8220-7ca285531b6c.pdf>

¹ Factsheet Monitor Middelengebruik en Zwangerschap 2018 Trimbos Instituut <https://www.trimbos.nl/aanbod/webwinkel/product/af1685-monitor-middelengebruik-en-zwangerschap-2018>

¹ Coleman, T., Chamberlain, C., Davey, M.A., Cooper, S.E. & Leonardi-Bee, J. (2015). Pharmacological interventions for promoting smoking cessation during pregnancy (Review). The cochrane database of systematic reviews, <https://doi.org/10.1002/14651858.CD010078.pub2>

¹ Praktijkadvies gebruik nicotine vervangende middelen in de zwangerschap <https://www.trimbos.nl/aanbod/webwinkel/product/pm0293-praktijkadvies-gebruik-nicotinevervangende-middelen-in-de-zwangerschap>

¹ <https://rookvrijestart.rokeninfo.nl/toolkit>